

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

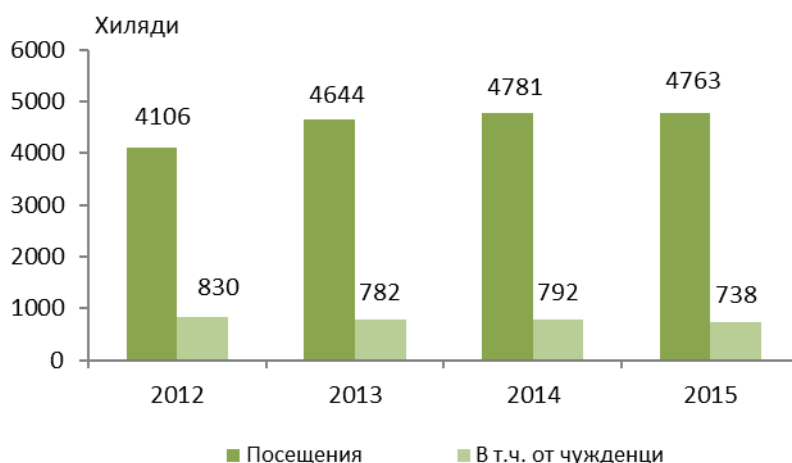
1. Музеи

Към 31.12.2015 г. в страната функционират 201 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство. По тематичен обхват те се разделят на 86 общи и 115 специализирани музея (включително художествени галерии).

Движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 7 540 хил. фондови единици и в сравнение с 2014 г. техният брой намалява с 0.8%. От тях цифровизирани са 328 хил. фондови единици, което е с 39 хил. повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2015 г. са 4 763 хил. и в сравнение с 2014 г. намаляват с 0.4%. Приблизително една четвърт от тях (1 247 хил.) са осъществени в дните със свободен вход. Регистрирано е намаление на посещенията на чужденци в музеите - с 55 хил., или с 6.9%, в сравнение с предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

Общите приходи на музеите през 2015 г. са 50 100 хил. лв. и в сравнение с предходната година се увеличават с 13.6%. От тях размерът на бюджетната субсидия е 37 015 хил. лв. (73.9%),

приходите от посещения са 7 041 хил. лв. (14.1%) и от европейски програми и проекти - 1 127 хил. лв. (2.3%).

Общият персонал на музеите през 2015 г. е 3 021 души и намалява с 2.7% в сравнение с 2014 година.

През 2015 г. в музеите се използват 1 360 компютъра за административни цели, 599 - за съхранение на бази данни, и 184 - за предоставяне на данни на посетителите.

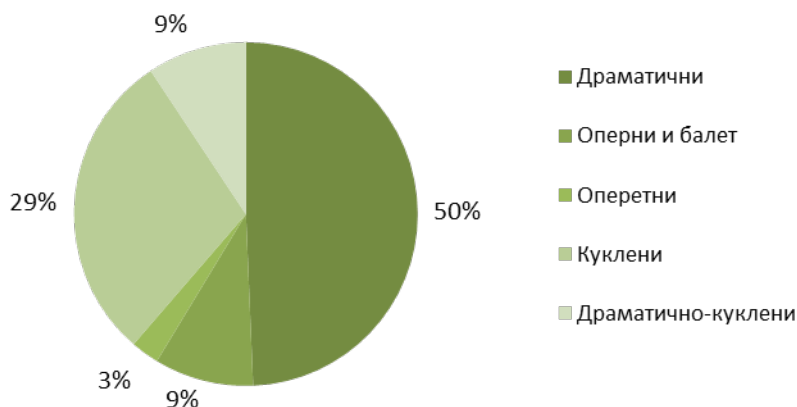
2. Сценични изкуства

През 2015 г. в действащите 75 театъра в страната са организирани 14 168 представления, посетени от 2 169 хил. зрители. В сравнение с 2014 г. представленията намаляват с 3.6%, а посещенията - с 5.8%. Намалява и средният брой посетители на едно представление - от 157 лица през 2014 г. на 153 лица през 2015 година.

Разпределението на театрите по вид и реализирани постановки през 2015 г. е, както следва:

- 37 драматични театъра с 5 637 представления;
- 22 куклени театъра с 5 313 представления;
- 7 оперни и балетни театъра с 1 101 представления;
- 7 драматично-куклени театъра с 1 862 представления;
- 2 оперетни театъра с 255 представления.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

Приходите на театрите през 2015 г. са 69 325 хил. лв., като 17 131 хил. лв. (24.7%) от тях са приходи от билети и от участия в турнета в страната и в чужбина.

През 2015 г. в страната развиват дейност 56 музикални колектива - 5 филхармонии, 28 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 23 оркестъра. Представленията на тези колективи се увеличават с 11.6%, а посещенията - с 6.4% в сравнение с 2014 година.

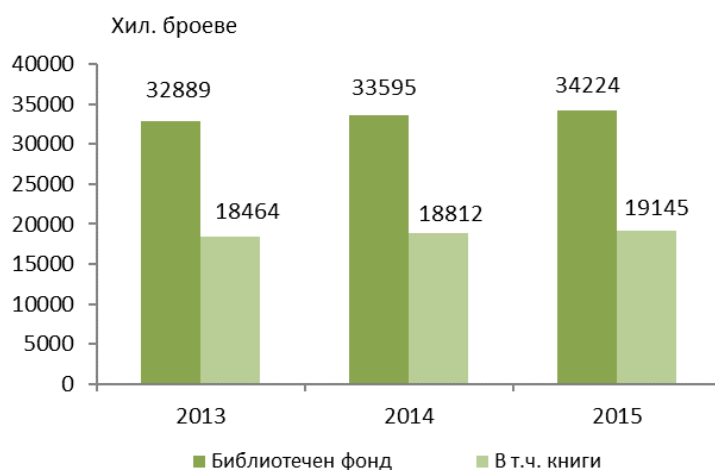
Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 38 рецитала (художествено слово), посетени от 6 250 зрители.

През 2015 г. са осъществени 903 концерта, посетени от 531 хил. лица. Най-често са организирани естрадни концерти (поп, рок, фолк и др.) - 294, посетени от 299.5 хил. лица, или 56.4% от всички посетители.

3. Библиотеки

През 2015 г. библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици са 48, като броят им остава непроменен спрямо предходната година. Фондът се състои от 34 224 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Регистрираните в тези библиотеки читатели са 235 хил., което е с 6.1% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията се увеличават (с 4.4%) и достигат 4 184 хиляди. Заетият библиотечен фонд средно на един читател също се увеличава от 27 през 2014 г. на 29 броя за текущата година.

Фиг. 3. Библиотечен фонд

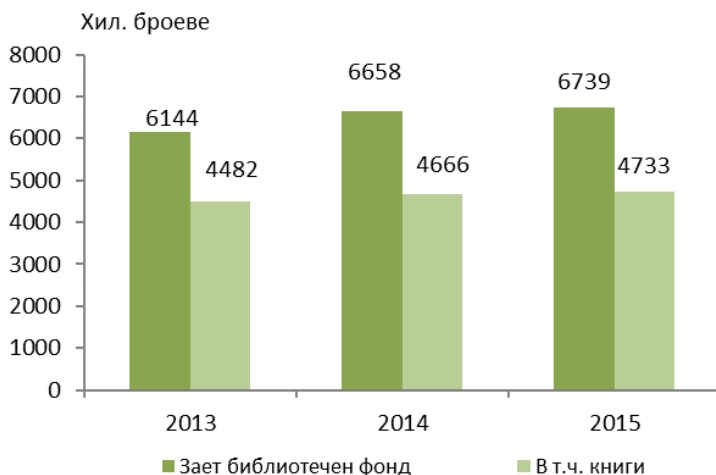
Фиг. 4. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

С най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 55.9% (19 145 хил.), следвани от другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, патенти и стандарти и микроформи) - 29.7% (10 165 хил.), и продължаващите издания - 14.4% (4 914 хиляди).

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2015 г. има регистрирани 7 997 хил. библиотечни документа, което е с 45 хил. повече в сравнение с предходната година. Библиотечният фонд в 27-те регионални библиотеки в областните центрове е 11 994 хил., а заетият библиотечен фонд в тях намалява с 201 хил. (5.0%) в сравнение с предходната година.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Филмово производство

През 2015 г. са произведени общо 116 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, от тях 45 за кинорежата, 71 за телевизията в т.ч. 1 сериал с 26 епизода.

Произведените пълнометражни филми са 26 (24 за кинорежата и 2 за телевизията) и се увеличават с 62.5% спрямо предходната година.

Произведените късометражни и среднометражни филми са 90, от които 10 игрални, 71 документални и образователни и 9 анимационни. В сравнение с 2014 г. производството на този вид филми намалява с 8.2%.

Фиг. 6. Произведени филми по вид

5. Кина

В края на 2015 г. кината в страната са 55, а киноекраните - 206, което съответно с 6 и 10 повече в сравнение с предходната година. Мултиплексите¹ са 11 и в тях са осъществени 67.2% от всички прожекции и 71.5% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2011	2012	2013	2014	2015
Кина - бр.	43	41	40	49	55
Екрани - бр.	150	150	157	196	206
Прожекции - хил.	255	243	248	282	306
Посещения - хил.	4649	4257	4760	5097	5341

През 2015 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 8.4%, а посещенията - с 4.8%. Прожектирани са 6 970 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 860 български, 1 680 европейски, 3 651 от САЩ и 779 от други страни.

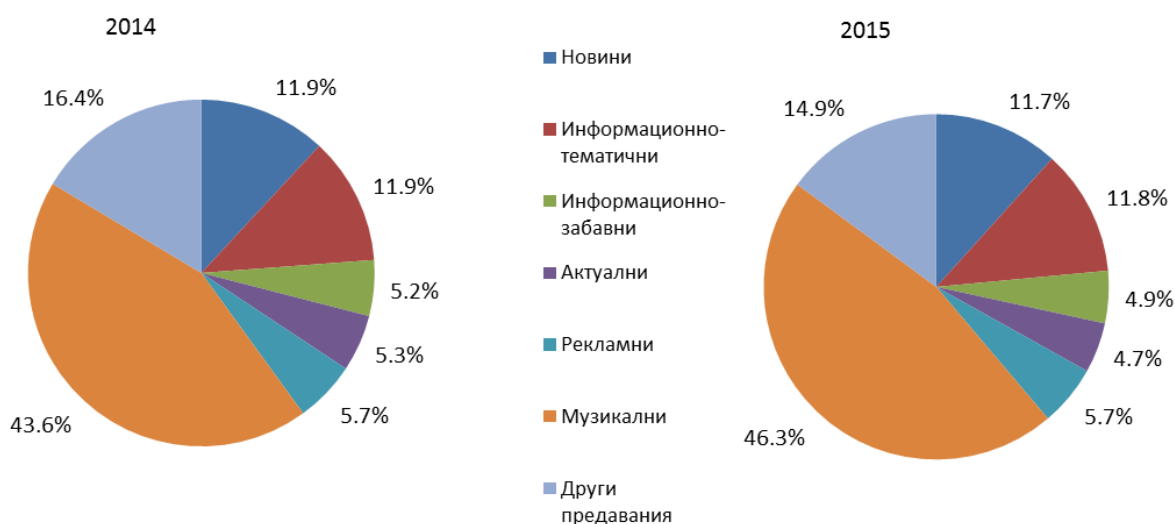
Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 20 със 165 хил. прожекции, посетени от 2.9 млн. зрители. В столицата функционират 16 кина със 101 екрана, в които са прожектирани 3 045 филма.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

6. Радиопрограмна дейност

През 2015 г. радиооператорите (84 радиа и радиомрежи) са излъчили 704.6 хил. часа радиопредавания, което е с 4.7% (31.6 хил. часа) повече в сравнение с 2014 година. Най-голям е дялът на излъчените музикални предавания - 46.3%, следвани от информационно-тематичните - 11.8%, и новините (бюлетени, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - с 11.7%. Дялът на програмите за изкуство и култура е 2.2%, а на образователните програми - 1.3%. Излъчените реклами са 5.7% (39.9 хил. часа) от всички предавания.

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

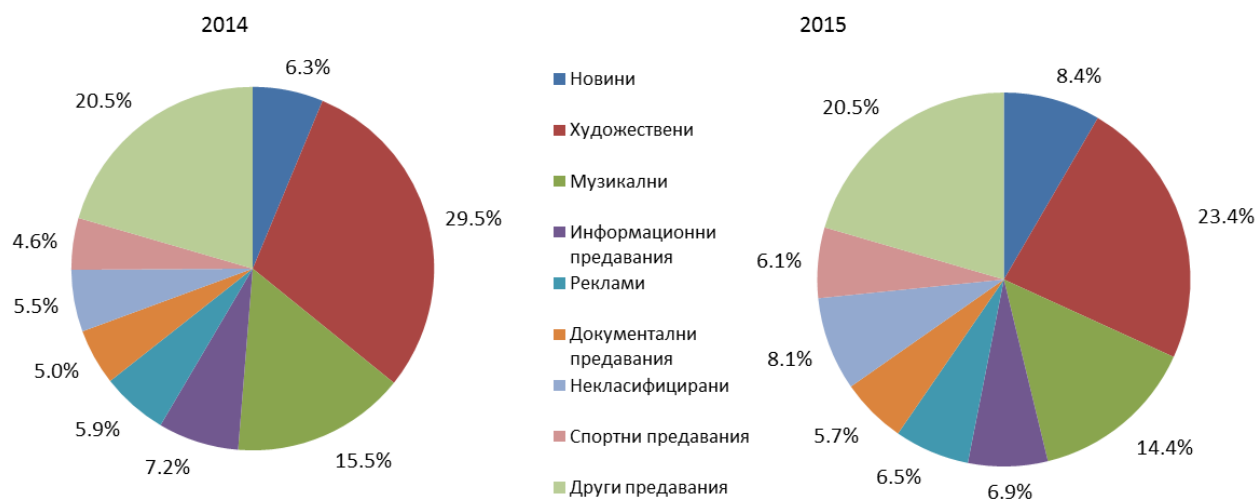
7. Телевизионна програмна дейност

През 2015 г. в страната функционират 116 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора, което е с 4 повече от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 731.2 хил. часа, или с 5.4% по-малко в сравнение с 2014 година. Специализираните предавания са разпределени по часове, както следва:

- художествени предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 171.2 хил. часа (23.4% от общия брой часове);
- музикални предавания - 105.3 хил. часа (14.4%);
- новини (бюлетени, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 61.7 хил. часа (8.4%);
- излъчени са реклами с продължителност 47.4 хил. часа (6.5%);
- дялът на образователните предавания е 9.2 хил. часа (1.3%).

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се събират годишно от Националния филмов център и частните продуценти. Тяхната дейност се характеризира главно чрез произведените филми, вкл. видеофилмите, филмите за кинорежата и телевизията. Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Култура“.

Приложение

Таблица 1

Културни институции в страната

	2013		2014		2015	
	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.
Библиотеки	46	3296	48	4009	48	4184
Музеи	187	4644	204	4781	201	4763
Театри	75	2178	72	2302	75	2169

Таблица 2

Произведени филми през 2015 година

(Брой)

	Филми	за киномре- жата	Произведени филми по направление			
			за телевизията			
			общо	телевизи- онни	сериали	
общо	епизоди					
Общо	116	45	71	70	1	26
Пълнометражни филми	26	24	2	2	-	-
Игрални	16	15	1	1	-	-
Документални	9	8	1	1	-	-
Анимационни	1	1	-	-	-	-
Късометражни и среднометражни филми	90	21	69	68	1	26
Игрални	10	8	2	1	1	26
Документални и образователни	71	5	66	66	-	-
Анимационни	9	8	1	1	-	-